

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 016098 16 Увп
Бања Лука, 15.3.2018. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрше, предсједника вијећа, Страхиње Ћурковића и Едине Чупељић чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби З. В. из О., Општина П., заступан по пуномоћнику В. Љ., адвокату из П. (у даљем тексту: тужилац), против акта број 1175950586 од 05.01.2015. године, туженог Фонда за ..., у предмету понављања управног поступка, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 016098 15 У од 07.12.2015. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 15.3.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 016098 15 У од 07.12.2015. године се преиначавач тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Обавезује се Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске да тужиоцу надокнади трошкове управног спора у износу од 1.500,00 КМ, у року од 30 дана од пријема ове пресуде под пријетњом принудног извршења, док се тужилац са вишком захтјева одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против, уводно означеног акта туженог, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Фонда за ..., Филијала Б. број горњи од 17.10.2014. године, којим се ставом 1. диспозитива понавља поступак по службеној дужности, ставом 2. диспозитива се поништава рјешење Филијале од 02.10.2013. године, ставом 3. диспозитива се одбија захтјев за остваривање права на старосну пензију и ставом 4. се наводи да жалба и ревизија не одлажу извршење рјешења.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да су одредбом члана 234. тачка 1. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП) прописани услови за понављање поступка због нових чињеница и нових доказа те да је чланом 87. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО), прописано да се право на старосну пензију обезбјеђује након престанка осигурања, а чланом 118. истог закона регулисано да се поступак за остваривање права за старосну пензију покреће на захтев осигураника, који захтјев осигураник може да поднесе након

престанка осигурања, те имајући у виду да је првостепеним рјешењем од 02.10.2013. године тужиоцу признато право на старосну пензију по захтјеву од 09.4.2012. године, а почев од 09.01.2012. године па како је првостепени орган након доношења рјешења дошао до сазнања да тужилац у вријеме подношења захтјева за остваривање права на старосну пензију, а и у вријеме од којег датума му је признато право на старосну пензију био обавезно осигуран код Аустријског носиоца осигурања, а што и произлази из обавјести Аустријског носиоца осигурања од 16.5.2014. године, а да је у обавезном осигурању код тог носиоца био у периоду од дванаестог мјесеца 2011. године до краја петог мјесеца 2012. године, то су били испуњени услови за понављање поступка окончаног рјешењем од 02.10.2013. године и поништавање рјешења од 02.10.2013. године као и одбијање захтјева тужиоца за остваривање права на старосну пензију. На другачије одлучивање не може утицати ни одлука Уставног суда РС број У-38/12 од 30.10.2013. године на коју се тужилац позива, а којом је утврђено да одредба члана 141. став 1. Закона о ... није у сагласности са Уставом РС, а којом је прописано да кориснику пензије, који у складу с тим законом стекне статус осигураника у обавезном или добровољном осигурању, изузев осигураника из члана 12. тачка г) и д) тог закона, исплата пензије обуставља се за период тог осигурања, а којом одлуком је утврђено да је право на исплату пензије стечено право и да спада у категорију имовинског права грађана па да су таквим нормирањем нарушена имовинска права корисника пензије те да је прописивањем да се стицањем статуса осигураника у обезном или добровољном осигурању кориснику пензије, обуставља исплата пензије, нарушена суштина тог имовинског права што је супротно одредби члана 10. Устава РС, а што у конкретном није случај јер је тужиоцу поништено рјешење којим му је признато право на старосну пензију из разлога што се у вријеме подношења захтјева налазио у обавезном осигурању. Из истих разлога је без утицаја чињеница што је тужилац у бившој СР БиХ и Републици Српској остварио укупно 40 година пензијског стажа и што му је радни однос престао у МУП РС због тога што је испунио услове за остваривање права на старосну пензију па будући да је рјешење, којим му је признато право на старосну пензију, поништено то се у конкретном случају не ради о стеченом праву, на које се тужилац позива, с обзиром на посљедице поништавања садржане у одредби члана 254. став 1. ЗОУП, по којој се поништавањем рјешења, поништавају и посљедице које је то рјешење произвело, а што не искључује могућност да тужилац поднесе нови захтјев за признавање права на старосну пензију по престанку обавезног осигурања код Аустријског носиоца осигурања.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост због повреде закона, другог прописа или општег акта и због повреде прописа о поступку. Истиче да су доношењем побијане пресуде повријеђени члан 16. Закона о ... којим је прописано да се статус осигураника у обавезном осигурању стиче подношењем пријаве у јединствени систем коју подноси уплатилац доприноса, а престаје подношењем одјаве па, с обзиром, да је тужиоцу утврђен престанак радног односа због испуњавања услова за пензионисање, а у моменту пензионисања је био одјављен са евиденције Фонда ..., били су испуњени услови за остваривање права на пензију и члан 131. тог закона, којим је прописано да осигураник право на пензију има од првог наредног дана након престанка осигурања под условом да је захтјев за остваривање права поднесен у року од 3 мјесеца од престанка осигурања па је тиме погрешно примијењено материјално право; да је побијана одлука супротна одлуци Уставног суда РС број У-38/12 од 30.10.2013. године јер је његово осигурање, последице навршених 40 година пензијског стажа, без значаја, а побијаном одлуком му се укида стечено право које је заштићено одредбама члана 10, 27.

и 68. став 5. Устава РС; да нису били испуњени услови за понављање поступка из члана 234. ЗОУП. Предлаже да се захтјев уважи, побијана одлука преиначи или укине, а тужиоцу досуде трошкови спора према приложеном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев истиче да нису повријеђене одредбе Закона о ПИО, нити правила поступка, те да остаје код навода из образложења оспореног акта. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС”, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је тужиоцу рјешењем директора полиције МУП РС број 04/2-126-156/11 од 05.12.2011. године са 31.12.2011. године престао радни однос због навршених 40 година пензијског стажа; да је привременим рјешењем туженог број горњи од 02.10.2013. године тужиоцу признато право на старосну пензију почев од 09.01.2012. године у износу од 440,24 КМ мјесечно; да је рјешењем туженог од 10.6.2014. године извршена обустава старосне пензије признате рјешењем од 02.10.2013. године, да је то рјешење по жалби тужиоца рјешењем туженог од 15.8.2014. године поништено и предмет враћен на поновно одлучивање: да је рјешењем Филијале Б. од 17.10.2014. године, поновљен поступак по службеној дужности, поништено рјешење првостепеног органа од 02.10.2013. године и одбијен захтјев тужиоца за остваривање права на старосну пензију. Оспореним актом је одбијена жалба, а побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт.

Побијана пресуда није правилна.

Према одредби члана 87. Закона о ПИО, право на старосну пензију се обезбјеђује након престанка осигурања, а према одредби члана 118. тог закона, поступак остваривања права на старосну пензију покреће се на захтјев осигураника.

Тужилац је дана 9.4.2012. године поднио захтјев туженом за остваривање права на старосну пензију, па је тужени донио привремено рјешење број горњи од 02.10.2013. године којим је тужиоцу утврдио право на старосну пензију у износу од 440,24 КМ мјесечно, почев од 09.01.2012. године.

Одредбом члана 234. став 1.ЗОУП, прописано је да ће се поступак, окончан рјешењем против којег нема редовног правног средства у управном поступку (коначно рјешење), поновити, ако се сазна за нове чињенице или се нађе или стекне могућност да се у употреби нове докази који би сами или у вези са већ изведеним и употребљеним доказима могли довести до другачијег рјешења да су те чињенице, односно докази били изнесени или употребљени у ранијем поступку.

Тужини је поновио управни поступак након што је, од стране аустријског носиоца осигурања, обавијештен да је тужилац у периоду од 12-тог мјесеца 2011. године до закључно са 4-тим мјесецем 2012. године био у осигурању код тог носиоца осигурања.

И по оцјени овог суда постојали су услови за понављање управног поступка по службеној дужности окончаног доношењем рјешења број горњи од 2.10.2013. године којим је именованом привремено утврђено право на старосну пензију у износу од 440,24 КМ мјесечно почев од 09.01.2012. године, јер је тужилац у вријеме подношења захтјева (9.4.2012. године) био у осигурању код иностраног носиоца осигурања.

Међутим, тужени није могао одбити захтјев за остваривање права на старосну пензију, када је тужилац испунио услове на старосну пензију у смислу одредби члана 41. до 43. Закона о ..., већ је требао утврдити када је тужиоцу престало осигурање код иностраног носиоца осигурања и онда од момента одјаве код тог носиоца осигурања утврдити тужиоцу право на старосну пензију. Поступајући супротно од наведеног, тужени је неправилно примијенио одредбе Закона о

Тужиоцу је радни однос, код послодавца, престао дана 31.12.2011. године, због испуњавања услова за остваривање права на старосну пензију јер је навршио 40 година пензијског стажа, а захтјев за остваривање права на старосну пензију је поднио 9.4.2012. године. У вријеме подношења захтјева тужилац је био у осигурању код иностраног носиоца осигурања, а што произлази из обавијести аустријског носиоца осигурања А/БИХ 14 од 16.5.2014. године, у периоду од 12-тог мјесеца 2011. године до закључно са четвртим мјесецем 2012. године, па нису били испуњени услови да му се за тај период осигурања које је провео код иностраног носиоца осигурања, призна право на старосну пензију од стране Фонда ..., јер је одредбом члана 87. Закона о ..., прописано да се право на старосну и инвалидску пензију обезбјеђује након престанка осигурања.

Но, како тужиоцу није признато право на старосну пензију ни након што је престало осигурање код иностраног носиоца осигурања, то је оспорени акт захваћен повредама поступка, јер је тужилац одбијен са захтјевом за остваривање права на старосну пензију иако испуњава услове прописане чланом 41. до 43. Закона о ПИО.

С обзиром да тај недостатак оспореног акта није санкционисао нижестепени суд, то је по ставу овог суда, побиијана пресуда захваћена повредом из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, због чега се на основу члана 40. став 1. и 2. ЗУС, захтјев уважава и та пресуда преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер су остварени разлози из одредбе члана 10. тачка 2. и 4. ЗУС, за поништење тог акта.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 6. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) којом је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, члану 397. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП), којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка и члану 387. истог закона којим је регулисано ако је прописана Тарифа за награде адводата или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужитељица је поставила захтјев за накнаду трошкова управног спора, а који се односе на састав тужбе 600,00 КМ и паушал од 25% у износу од 150,00 КМ, што укупно износи 750,00 КМ што је у сагласности са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа) јер је у Тарифном броју 3 прописано да, за састављање поднеска (тужбе) у управном спору награда износи 300 бодова па како је вриједност бода, у

смислу члана 14. став 2. Тарифе, 2,00 КМ онда награда адвоката за састав тужбе износи 600,00 КМ плус паушал од 25% у смислу члана 12. Тарифе што износи 150,00 КМ или укупно 750,00 КМ колико је и досуђено тужиоцу. Такође је тужиоцу признат износ од 600,00 КМ на име састава захтјева по адвокату и паушал од 25% што износи 150,00 КМ или укупно 750,00 КМ, тако да су тужиоцу досуђени укупни трошкови управног спора у износу од 1500,00 КМ.

Преко досуђеног износа тужилац је одбијен са захтјевом за накнаду трошкова судске таксе на тужбу, пресуду и на захтјев, јер у спису нема података да је тужилац платио таксу на тужбу, пресуду и на захтјев.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић